

domshøjskole-, højskole- eller efterskoleophold mellem folkeskolen og en påbegyndt erhvervsfaglig grunduddannelse. I denne vejledning må man også være opmærksom på den kommunale ungdomsskoles muligheder for at give tilbud til de unge ledige som angivet i folketingets beslutning vedrørende ungdomsuddannelse, ligesom andre mere eksperimenterende, utraditionelle overgangsforløb fra skole til uddannelse må indgå i overvejelserne. Der bør hurtigst muligt skabes adgang for forsøgsordninger på uddannelsesinstitutionerne med det mål at forbedre uddannelsernes undervisningsmetoder og pædagogik. Der findes allerede en række relevante erfaringer fra de kombinerede projekter, der vil kunne anvendes i denne forbindelse.

Det skal i uddannelsespolitikken fastholdes, at der bør være en snæver sammenhæng såvel med arbejdsmarkedets behov for relevante uddannelser som med de unges engagement i samfunds-, familie- eller fritidsforholdene.

5. Sikring af lære- og praktikpladser

Garantiforsøgene har afdækket, at de hidtidige initiativer for at skaffe lære- og praktikpladser ikke har været tilstrækkelig effektive. Det er ikke holdbart at tilskynde de unge til at søge ind i grundlæggende erhvervsuddannelser, uden at samfundet samtidig kan tilbyde reelle muligheder for at gennemføre disse uddannelser i kraft af et tilstrækkeligt antal lære- og praktikpladser.

Igennem de sidste par år og især i foråret 1982 er der i et samspil mellem regering, folketing og arbejdsmarkedets parter og de kommunale organisationer taget en række betydelige praktiske og økonomiske initiativer til oprettelse af flere lære- og praktikpladser. Alle disse anstrengelser til trods ser det ud til, at der i 1983 er en fortsat mangel på ca. 14.700 lære- og praktikpladser. Hertil skal lægges de pladser, der bliver behov for ved en forøgelse af uddannelseskapaciteten i fremtiden. Derfor må fremskaffelsen af yderligere lære- og praktikpladser inden for den offentlige og private sektor og administrative forenklinger af procedurerer ved oprettelse af lære- og praktikpladser fortsættes og gennemføres.

Socialdemokratiet er af den principielle opfattelse, at disse problemer så vidt muligt skal klares ad frivillighedens vej. Dette er forsøgt konsekvent, men problemerne er så store, at det kan være nødvendigt med mere forpligtende ordninger.

Derfor bør der indføres en pligt for virksomhederne til efter nærmere fastlagte kriterier at oprette

et bestemt antal lære- og praktikpladser eller betale et forhøjet beløb til AER.

Kvoterne eller den forhøjede AER-betaling fra arbejdsgiverne fastlægges efter kriterier, hvori bl.a. indgår antallet af ansatte og virksomhedens omsætning.

De nærmere regler fastlægges efter forhandling med arbejdsmarkedets parter.

Aftalen mellem staten og hovedorganisationerne fra maj 1982 om økonomisk støtte til oprettelsen af lære- og praktikpladser og smidiggørelse af administrative procedurer og regler fastholdes og udbygges.

AER-fondens midler forøges desuden for at tillade en delvis arbejdsgiverfinansiering af initiativer som f.eks. oprettelse af egentlige værkstedsskoler. Skal denne udvej benyttes, kræver det løn- og arbejdsforhold som under en almindelig »praktikplads«.

6. Sikring af en effektiv vejledning af de unge

En anden afgørende forudsætning for ungdomsgarantien er en sikring af en effektiv vejledning af de unge. Blandt andet ungdomsgarantiforsøgene har dokumenteret, at der fortsat regionalt og lokalt er »huller« i de hidtidigt anvendte vejledningsmodeller, hvorfor en intensiveret indsats er nødvendig.

For det første bør der oprettes et regionalt – politisk ansvarligt – organ, der skal sikre, at den tilstrækkelig effektive vejledning forefindes lokalt. Dette vejledningsorgan bør i konsekvens af dette forslags indhold dække såvel uddannelses- som arbejdssektorerne på tværs af stats-, amtskommunale- og primærkommunale myndigheder. Der bør således være repræsentanter for arbejdsmarkedsnævnene, arbejdsmarkedets parter, kommunerne, amtskommunerne samt uddannelsesinstitutionerne.

Der er ikke hermed taget stilling til, om det ansvarligt styrende organ kan udbygges i forhold til bestående organer.

Dette politisk ansvarlige koordinerende vejledningsorgan kan suppleres med et ligeledes regionalt opbygget rådgivende teknikerudvalg, f.eks. hovedvejlederudvalget.

Der bør dernæst udarbejdes centrale retningslinjer for vejledningens tilrettelæggelse, således at der opstilles mål omkring vejledningens effektivitet og omfang m.v., idet selve vejledningsorganiseringen på lokalt plan imidlertid bør tilrettelægges regionalt/lokalt i overensstemmelse med individuelle muligheder og ønsker.

Der bør sikres en glidende koordination mellem vejledningen i folkeskolen og den vejledning, der